

»Za solidárně reformovanou Evropu« – Memorandum IG Metall k evropské politice – Shrnutí

1 Evropská unie mezi tvůrčím potenciálem a krizí

Tržně-liberální integrační kurz zavedl Evropu do legitimační krize. Mezi širokou veřejností sílí dojem, že v Evropě mají takzvané základní svobody vnitřního trhu přednost před sociálními základními právy. Ekonomicky-politická změna kurzu je nyní naléhavější nežli kdykoliv dřív. Rozhodující výzvou politiky je rozhodný a koordinovaný postup proti dopadům krize. Pokračující evropská integrace pod neoliberalní hlavičkou se bude setkávat se stále menší společenskou akceptací a stane se hrozbou pro celý evropský projekt! Ztroskotání tohoto projektu však nemůže být zájmem zaměstnankyň a zaměstnanců. Mnohem více potřebujeme Evropu, která sociálnímu pokroku poskytne přednost před svobodami vnitřního trhu.

2 Evropský sociální model jako nový vůdčí model

Přes všechny rozdíly se členské státy EU shodují v tom, že tržní ekonomika je sice vysoce produktivní, avšak musí být doplněna a korigována sociální politikou, institucemi sociálního státu a silnými odbory. Rozdílné sociální systémy členských států jsou základem evropského pojetí sociálního státu. Hlavní je zaměřit se na stávající divergenci životních poměrů uvnitř jednotlivých členských států i mezi nimi navzájem. Evropa musí eliminovat sociální rozdílnost a bojovat proti sociálním nerovnostem mezi muži a ženami i diskriminačním jevům týkajících se specificky určitého pohlaví. Rozhodující význam zde přitom připadá přístupu ke kvalifikovanému vzdělávání a dalšímu vzdělávání všech občanek a občanů Evropy.

3 Evropa jako hráč s globální odpovědností

Světové hospodářství se ocitlo v hluboké krizi. „Financializace“ reálné ekonomiky znovu celkově přeskupila jak struktury mnohých podniků, tak i samotný kapitalismus. Jsme přesvědčeni, že Evropská unie musí převzít vůdčí postavení při krocení a regulaci kapitalismu na finančních trzích. Nepostradatelná je nová kultura společenské odpovědnosti a závazný evropský regulační rámec, především pro hedgeové fondy a fondy private equity. Zevnitř sociálně reformovanou Evropu nelze chápat jako ostrůvek blahobytu, který se bude pokoušet o ochranu budováním zábran před nouzí a chudobou. Také do budoucna musí existovat perspektiva přistoupení dalších států, v nichž budou plně zajištěna demokratická práva zaměstnankyň a zaměstnanců. Kromě toho musí EU posílit svoji sousedskou politiku a hospodářský proces vyrovnání mezi starými a novými členskými státy a dále podporu demokratických struktur zejména ve středomořském prostoru.

4 Politika pro reformu evropského sociálního modelu

Z pohledu IG Metall mají s ohledem na politiku a odbory v Evropě stěžejní význam následující oblasti zájmu:

4.1 Oblast zájmu „Hospodářská politika a politika zaměstnanosti“

Solidární reforma Evropy se bude rozhodující měrou odehrávat v hospodářské a průmyslové politice a politice zaměstnanosti. Evropa potřebuje odvahu k intenzivnější hospodářské a fiskální politice a k rozšíření ekonomicko-politických kompetencí

na nadnárodní úrovni. Potřebujeme soubor pravidel podporujících dlouhodobé reálné investice a diskriminujících krátkodobé spekulace. IG Metall je zastáncem politiky ekologicky a sociálně trvale udržitelného růstu. K tomu je zapotřebí koordinované a aktivní strukturální a průmyslové politiky, která se staví čelem dvojí výzvě spočívající v udržení průmyslové výroby a zaměstnanosti v rozvinutých regionech a zároveň v podpoře průmyslového procesu dorovnání úrovně v nových zemích EU a regionech zatím stojících v pozadí. Úkolem odborů je přijít s vlastními představami.

4.2 Oblast zájmu „Evropská politika kolektivního vyjednávání“

V jednotném evropském hospodářském prostoru roste nebezpečí mzdové konkurence. Proto evropské odbory musejí intenzivněji nežli kdykoliv dříve své kroky konzultovat a koordinovat. Odborové svazy pracujících v kovoprůmyslu v Evropě sjednaly koordinační pravidla, která jsou stejně jako regionální přeshraniční spolupráce krokem správným směrem. Je zapotřebí v širší míře vyvíjet společná úsilí v oblasti politiky kolektivního vyjednávání tak, aby se podařilo zrealizovat stávající programová řešení přístupu k pracovní době, k právu na prohlubování a zvyšování kvalifikace, k zaměstnávání v prekérních pracovních poměrech, k rovnosti pohlaví a úpravě dobrých a humánních pracovních podmínek pro muže a ženy v celé Evropě. Do efektivního systému evropské koordinace politiky kolektivního vyjednávání musejí být silněji zapo-

jovány evropské rady zaměstnanců a jejich koordinátoři.

4.3 Oblast zájmu „Podniková politika a spolurozhodování v Evropě“

Demokratická Evropa výslovně implikuje aktivní spolurozhodování a utváření hospodářského procesu, ať už jde o spolurozhodování na pracovišti či o samotnou hospodářskou demokracii. IG Metall nepřistoupí na žádné ústupky ve spolurozhodování; tento bod pro nás představuje jasnou hranici evropské integrace. Evropské rady zaměstnanců jsou mimořádně důležitým nástrojem k propojování zaměstnanců, k přeshraničnímu zastupování jejich zájmů a k odvrácení pokusů postavit jednotlivé výrobní lokality proti sobě jako nepřátele. Změna směrnice o evropských radách zaměstnanců přijatá v prosinci 2008 je pro nás důležitým krokem při budování spolurozhodovacích práv na evropské úrovni. Důkladná revize směrnice je ve střednědobém horizontu nezbytnou nutností.

4.4 Oblast zájmu „Evropská sociální politika“

Dosavadní politické snahy EU jsou nedostatečné a vlašné. Metoda otevřené koordinace nemůže být zatím správnou cestou k řešení enormních sociálních úkolů Evropské unie. Nejde zde o vytvoření jednotného evropského sociálního státu, ale o solidární a sociálně integrativní řešení stávající rozmanitosti. IG Metall se zasazuje o sociální pakt stability, který by na jedné straně zformuloval minimální

podmínky a na straně druhé se vyrovnal s různými výchozími situacemi ve starých a nových členských zemích EU. V první fázi je zapotřebí vytvořit evropské minimální standardy, které zabrání nekalým jevům jako jsou prekérní pracovní poměry, prodlužování pracovní doby a privatizace veřejných služeb. Evropa by se měla rozhodnout pro posílení sociální infrastruktury a aktivně se zasadit o systém dobrých veřejných sociálních služeb.

4 Posílení evropské myšlenky v IG Metall

Evropa se ocitá na křižovatce. Proto potřebuje silné odbory, akceschopné a komplexní v jednotlivých členských státech EU, ale i na evropské úrovni. To platí i pro IG Metall. Také tento odborový svaz potřebuje posílení evropské politické praxe, která musí být samozřejmostí na všech úrovních organizace. Potřebujeme sociální a demokraticky reformovanou Evropu, která bude brát vážně zájmy a problémy lidí a prosazovat evropskou myšlenku rovnoprávnosti. Jde zde o novou evropskou kulturu a také o mainstreaming evropské politiky IG Metall. Během několika let budou odbory muset být skutečně schopny pořádat evropské kampaně. V žádném případě nelze takovou debatu omezit na Německo, tento proces diskuzí je nutné vést aktivně v celé Evropě. Jedno je jasné: nový start solidární reformy Evropy je nepostradatelně nutný.

V Evropě za Evropu!